ეროვნული ბიბლიოთეკა

სოციალდემოკრატიული ფურცელი

ქუთაისი, სამშაბათი, 20 დეკემბერი 1905

ნომერი 3 კაპიკი ✳ წელიწადი პირველი.

რუსეთის სოციალ-დემ. მუშათა პარტია.

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

№ 6. ყოველ-დღიური გაზეთი. № 6.

ქნეინა ელენა ალექსანდრე ჭუმბურიძის ასული, ძმა მისი ვიქტორ და თ-დი კონსტანტინე ფარნაოზის ძე ლორთქიფანიძე, გაუწყებენ რა გარდაცვალებასა პირველი და მეორე ხოლო მესამე სიმაყრისა თვისისა

აზ. ალექსანდრე ნიკოლოზის ძის ჭუმბურიძისა,

უმორჩილესათ გთხოვენ პატივისცეთ მათ და დაესწროთ მიცვალებულის გამოსვენებას თოფურიას სავაომყოფოდან 20 ამა ქრისტეშობისთვეს, დღით სამშაბათს, ნაშუადღევის სამ საათზე.

რევოლიუციონურ ფლოტის სარდალი შმიტი ჩამოახრჩეს. მატროსები გაიფიცენ. გაფიცული პროლეტარიატი გენერლებს ატყუებს. გენერალიტეტი თხოვს პროლეტარიატს ფირმა მაინც დამითმეო. ბალტიის მხარე 60000 შეიარაღებულ. აჯანყ. ხელშია

კაპიტან შმიტის ჩამოხრჩობის გამო.

რევოლიუციონური ესკადრის უფროსი მოქალაქე შმიტი 14 ამ თვეს ჩამოახრჩვეს, მოკლეთ გვაუწყა ტელეგრამამ. ერთხელ კიდევ ამოითხუპნა წმინდა სისხლში თვისი საზიზღარი კლანჭები დუხჭირმა თვითმპყრობელობის მთავრობამ. კიდევ დაეწაფა იგი სისხლს, რომელიც მას უკვდავების წყაროთ დაუსახავს: დიახ, ერთათ ერთ წყაროთ სიცოცხლისა თვითმპყრობელობის მთავრობისათვის ისტორიამ სისხლი აქცია; მისი არსებობა სავსებით დამოკიდებული შეიქნა მაზედ, თუ რამდენ სისხლს დალევს და შესვამს იგი, სხვა საშვალება სიცოცხლისა მას უკვე მოუსპო ისტორიამ. რუსეთის ფლოტი ვუსიმიდან მოკიდებული დღემდის რევოლიუციის მოწინავე რაზმებში დგას. იქ, დიდ ოკეანეში აჯანყებით შემუსრა და არარათ აქცია თვითმპყრობელობის ძალა; აქ, რუსეთში რევოლიუციის ცეცხლი მოაფრქვია მიდამოს. შმიტი ბრწყინვალე ნაპერწკალი იყო ამ რევოლიუციონური ცეცხლისა. მან დასწვა, დასდაგა და გაამწარა თვითმპყრობელობის მთავრობა. გამწარებულმა მთავრობამ პირად შურის ძიებას მიმართა. მან მოკლა შმიტი, მაგრამ ნამდვილათ მოკვდა მკვლელი. შმიტმა თვისი სიკვდილით ბრძოლა სთესა; მთავრობამ მისდამი იძია შური; მებრძოლი ხალხი ერთათ ამოიღებს მის სისხლს. მთავრობამ ამ ხანათ ერთი მებრძოლი იმსხვერპლა; მებრძოლი ხალხი თვით მთავრობას მიიტანს დიდი რევოლიუციის სასხვერპლოზედ. მთავრობამ რევოლიუციონური ხალხის სურვილის წინაამდეგ მსჯავრი დასდვა შმიტს; რუსეთის პროლეტარიატი თანხმათ რევოლიუციონური ხალხის ნდობისა საჯაროთ მოუწოდებს და თვის მსჯავრს დასდებს მთავრობას; შმიტი ფარულათ შეიწირა მან, ჩვენ სადღესასწაულო აურ-ზაურით დავსწვავთ ჩვენ მსხვერპლს. მაშ საუკუნო სახელი და ხსენება მოქალაქე შმიტსა, გაუმარჯოს ყველა მოქალაქეს, რომელშიც შმიტისებური სისხლი სდუღს, მისებური გული სცემს, მისებურ თავგამეტებით მიექანება მერმისისაკენ; გაუმარჯოს რევოლიუციონურ ფლოტს, კლავ გამარჯვება მას.

შინ და გარეთ.

უნებურათ მომაგონდა რუსეთ-იაპონიის ომი, როცა ამ სტატიის წერას შევუდექი. რა ამბით შეხვდა უმაღლესი სამხედრო ბიუროკრატია ომის დასაწყისს: სულ 50 ათასი ჯარის კაცი არის საჭირო იაპონელების დასამარცხებლათო, გაიძახოდა გენერალი „ოტრაკოვი“ კუროპატკინი; ტოკიოში მოვაწერინებთ ხელს ზავზე, წერდა შინ დედას გენიოსი სარდალი. ამის მიმყოლი გენერლები და აფიცრები ხმა მაღლა გაიძახოდენ რუსეთის შტიკების ამბავი ჯერ არ იციან „მაკაკებმა“, სულ მოკლე დროში ვაგემებინებთ მათო. იმდენათ იყვნენ გატაცებული ძლევამოსილი გამარჯვების მოლოდინით, უკეთ რომ ვთქვათ ჩინებით და ორდენებით, რომ ერთი მეორეს ეჯიბრებოდენ ბრძოლის ველზე წასვლის შესახებ. ასეთი გატაცება მხოლოთ წუთიერი გამოდგა. აფიცრების ბრიყულ სითამამეს მამაცმა იაპონელებმა მალე ფრთები შეაკვეცეს: პირველი შეჯახება ზღვაზე და ხმელეთზეც რუსის ჯართან შეიქნა წინამორბედი იაპონელების დაურღვეველ გამარჯვებისა. წყნარმა ოკეანემ შთანთქა ასი და ათასი მილიონების სღირალი გემები ჯავშნიანი და უჯავშნო, შთანთქა ათასობით და ათი ათასობით მეზღვაურები. მაისში მომხდარმა ბრძოლამ კუნძულ ცუსიმასთან, ადმირალ ტოგოს ზღაპრულმა გამარჯვებამ და როჟდესტვენსკის სამარცხვინო დამარცხებამ, მით უფრო სამარცხვინომ, რომ ნებოგატოვი რამდენიმე ჯავშნიანი გემით ტყვეთ ჩაუვარდა ხელში იაპონელებს, მთელი ქვეყანა გააკვირა, ერთხმათ აალაპარაკა. ხმელეთზე ბრძოლა გამოიხატა გენერალი კუროპატკინის იალუდან მოკიდებული ციმბირამდის ნელ-ნელა დამარცხებულ უკან ხევაში: დამარცხებული თავის ხატებით უკან გარბოდა. მის მაგალითს ბეჯითათ ბაძავდენ სხვა გენერლები და აფიცრები. სასტიკ ბრძოლის დროს, როცა იაპონელი და რუსის სალდათები ერთმანეთს თავს აკლავდენ, აფიცრობა ბუჩქებში კურდღელივით იმალებოდა და უფრო ხშირათ ლაჩრულათ უკან გარბოდა. არა ერთს და ორს აფიცერს მოუღეს ბოლო თითონ რუსის სალდათებმა, როცა აჩნევდენ მათ გმირულ მოქმედებას. რას აკეთებდა ორი წლის განმავლობაში რუსეთის გენერალიტეტი და აფიცრობა მანჯურიაში? რუსეთის მშრომელი ხალხის სიმწრით გადახდილს ფულებს ქურდობდენ და ჭამდენ. განუწყვეტლივ ორი წლის განმავლობაში გარყვნილების მორევში ცურავდენ. ადმირალი ალექსეევი, შორეულ აღმოსავლეთის ნამესტნიკი, როცა ძილს მიეცემოდა ხოლმე ვაგონში, მისი მატარებლის გარშემო ყოველივე მოძრაობა უნდა შეწყვეტილიყო, ყველანი უნდა დაჩუმებულიყო, პარავოზიც ვერ დაიყვირებდა, რომ ძილი არ დაუფთხეს სვავ ადმირალსო. გენერალი სტესელი ნამდვილი აფერისტი, რომელმაც ქვეყანას ყური გამოუყრუა მხოლოთ თავის-თავის ქება-დიდებით, ბოლოს სამარცხვინოთ იაპონლების ჩაუვარდა ხელში, რათა თავის ძროხები გადაერჩინა, რომლებმაც გვარიანი შემოს ვალი მისცა, როცა პორტარტური ალყა შემორტყმული იყო და სალდათები მშიერ მწყურვალე და დასნეულებულნი ლოგინათ ეყარენ. მებრძოლ სალდათებს და მატროსებს ბედმა არგუნა მუდმივათ შიმშილი, სიცივე, სიტკივილე და განუწყვეტელი ბრძოლა. თავი ისახელეს თავგანწირული ბრძოლით სალდათებმა, შეირცხვინა თავი და ლაფი დაისხა მთელმა სამხედრო ბიუროკრატიამ, მთელმა გენერლობამ და აფიცრობამ. ერთი გამოჩენილი სარდალი, ერთი ნიჭიერი გენერალი არ მოინახა მთელი ორი წლის განმავლობაში. სწორეთ ეს თავსხლაფდასხმულნი, მანჯურიიდან გამოქცეულნი და იქ დარჩენილნი მათი მგზავსნი გენერლები და აფიცრები გამოსულან სამშობლოს მხსნელათ; ჯაშუშებთან, ჟანდარმებთან, პოლიციელებთან, ღვდლებთან და ხულიგანებთან ერთათ გამოილაშქრეს რევოლიუციის წინაამდეგ. 22 ოქტომბერს თფილისში ისახელეს თავი თავის გმირობით, მოკლეს სხვათა შორის 8 წლის მოწავლე ბავში მიშა ცირულნიკოვი, როცა ის კოჰოზიას თამაშობდა; დაარბიეს სახლები, რედაქციები, სასწავლებლები ერთი სიტყვით ყველაფერი, რაც კი წინ შეხვდათ. ამდენი ხანია აღმოსავლეთ კავკასიაში მეფის მთავრობის მეოხებით სისხლი იღვრება თათ-

რებსა და სომხებს შორის. ქებული მხედრობა გამოდიოდა ამ სისხლის ღვრის მოსასპობათ მარა არა თუ შველოდა რამეს, თითონ ხელს ითბობდა სხვის უბედურებაზე: სახლებს ცარცვავდენ და იმით ტრაბახობდენ კეთილშობილი აფიცრები, რომ თითეულმა კაზაკმა და სალდათმა 300-400 მანეთი იშოვაო, როცა ბაქო ცეცხლის ალში იყო გახვეული. როცა ნამესტნიკმა ვორონცოვმა თფილისის სოციალ-დემოკრატებს მიმართა სომხებსა და თათრებს შორის მშვიდობის ჩამოსაგდებათ და ამით თავის უძლურება აღიარა, ეს იუკადრისეს თფილისის გენერლებმა და აფიცრებმა, მიტინგიც გამართეს და ერთხმათ დაადგინეს: ჩამოერთვას იარაღი სოციალდემოკრატებს, ვორონცოვი კი მოღალატეთ იქნეს გამოცხადებული, რადგანაც მშვიდობიანობის ჩამოგდება დააკისრა სოციალ-დემოკრატებს და არა ჩვენო.

მანჯურიაში დამარცხებული გენერალი კაულბარსი ოდესაში კონტრ-რევოლიუციის მეთაურათ გამოვიდა ნეიდგარტთან ერთათ. სამხედრო მინისტრათ ნამყოფი გენერალი სახაროვი, რომელსაც ბოლო მოუღო მებრძოლმა ქალმა, სატრაპათ დანიშნეს სარატოვის გუბერნიაში და იქ გამოიჩინა თავისი სამხედრო ნიჭი: დამშეულ, გალატაკებულ გლეხებს მხეცურათ ცემდა, ამათრახებდა და ასობით და ათასობით ციხეებში ამწყვდევდა. ამ ბოლო დროს აქაც ქუთაისში აფიცრები გამოსულან ხალხის წინააღმდეგ რაღაც სულ უბრალო შემთხვევის გამო 28 და 29 ნოემბერს ცოტა დააკლდა მთელი ქუთაისი დარბევას და დაწიოკებას. მას აქეთ კაზაკების აფიცრები სულ მიზეზზე არიან. რას არ ჩმახავენ! რას არ იგონებენ! კაზაკს თოვლი ესროლა 8 წლის გიმნაზიელმა ქუჩაში, მაშინვე ქალალდს აფრენენ გუბერნატორთან, მცხოვრებლები კაზაკების წინააღმდეგ ამხედრებულანო. ვინმე წურბელა მედუქნემ ძვირათ დაუფასა საქონელი, ამაში მთელი ქუთაისის მცხოვრებლების მხრივ შეთქმულობას ხედვენ; ვინმე ხულიგანმა ქუჩაში ხუმრობით თოფი დაუმიზნა, ამაში პოულობენ ნიშანს მათ წინააღმდეგ აჯანყების დაწყებისას.

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ ქუთაისის მცხოვრებლები იმდენათ კეთილგონიერნი არიან, რომ კაზაკების აფიცრების პროვოკაციაზე მხოლოთ ზიზღით უპასუხებენ და მათგან გასროლილ ანკესზე არ წამოეგებიან. დროა აფიცრობაც მოვიდეს გონს და შეურიგდეს იმ აზრს, რომ ცუსიმების, ლიაოანების და მუკდენების გამომწვევი რეჟიმები უკვე დასამარებულია და მისი მკვდრეთით აღდგენა ამაო ოცნებაა.

დეპეშები.

გაზეთ „Прибальтiйскiй край“-ს ატყობინებენ ტელეგრაფით სტოკგოლმიდან რეველში მისულ შვეციის კრეისერის კაპიტნის მოხსენება. როცა კრეისერი შემოვიდა ნავთსადგურში „სალიუტი“ (შეხვედრა) არავინ მოახდინა. კრეისერზე ნავთსადგურის უფროსის სახელით მისულმა აფიცერმა განუცხადა, რომ სალიუტის მიცემა შეუძლებელია, რადგან მთელი საომარი მასალა აჯანყებულებმა დაიტაცესო.

კაპიტანმა ქალაქი სრულ ანარქიულ მდგომარეობაში იპოვა; გარდა ერთი დრაგუნის პოლკისა, ყველანი ნამცხადურათ უერთდებიან აჯანყებულებს. ვისაც კი რამე მოეძევება, საზღვარ გარეთ მიეშურება. ქალაქში შეადგინეს შავი რაზმი, რომელიც აშკარათ ავრცელებს ხულიგანურ მოწოდებებს, რომლებშიაც აღნიშნული იყო მთავრობის მოწინააღმდეგე 750 კაცი. ამათ რიცხვში ერია შვეციის კონსულის სახელი და გვარიც, მაზრებში კი რაღაც უცნაური ამბები ხდება, მხოლოთ ერთ მათგანში დამწვარი და დაქცეულია ორმოცი ციხე. ლატიშების და ესტონელების გლეხებმა დაიტაცეს ბარონების მიწები და იყოფენ ერთმანეთს შორის. კურლიანდიის ქალაქი ტუკუმი 24 საათის განმავლობაში აჯანყებულთა ხელშია, რომლებმაც ერთ სახლში ჩაამწყვდიეს 19 ჯარის კაცები და უნდოდათ ცეცხლში მათი დაწვა. რამდენიმე საათის შემდეგ დრაგუნებმა და არტილერიის ჯარმა მოახერხა ქალაქის ხელში ჩაგდება, რომ შური ეძიებიათ თავიანთ ამხანაგებისათვის. დრაგუნებმა შერეკეს ერთ სახლში 60 აჯანყებული, წაუკიდეს მას ცეცხლი ყოველი მხრიდან და სუყველანი დასწვეს.

ორი საათის შემდეგ აჯანყებულებმა დაატყვევეს დრაგუნების კომანდირი პოდპოლკოვნიკი მილლერი და ლუკმა-ლუკმა დაგლიჯეს იგი. ლეინე-ვარდენში აჯანყებულები გარს შემოერტყენ დრაგუნის ჯარს 120 კაცს, რომლებიდანაც 115 კაცი იქვე დააწვინეს; დანარჩენები გაიპარენ ნეიბურგთან რიგა—ორლოვის გზაზე. რეველში ააფეთქეს სამხედრო მატარებელი, დაიღუპა 200-დე კაზაკები, დანარჩენები დაჭრილნი არიან. იმავე გაზეთს რიგიდან ატყობინებენ, რომ სამხედრო და შინაგან საქმეთა სამინისტრომ გაუგზავნა რიგაში გუბერნატორს ორი შიკრიკი შიფრიანი ტელეგრამებით წყლით რეველში გასაგზავნათ. მაგრამ გემის მართველმა უარი განუცხადა ამის მიღებაზე, რადგან აჯანყებულებმა იმით შეაშინეს ისინი, რომ ჩაძირავენ ყველა გემებს, რომლებიც კი დახმარებას ამოუჩენს მთავრობას, და რადგან პეტერბურგსა და რეველს შორის ტელეგრაფი არ მუშაობს, ამისათვის შიკრიკები თავიანთი დეპეშებით უნდა დაბრუნებულიყვენ სატახტო ქალაქში.

ახალი დროის სარწმუნო წყაროებიდან გავიგეთ, რომ რიგაში იმდენათ სერიოზულათაა საქმე, რომ გადაწყვეტილია იქ გაიგზავნოს მთელი საარმიო ჯარები პეტერბურგის სამხედრო ოლქისა.

გარდა გვარდიის ჯარისა აჯანყებულ ლატიშების რიცხვი სამოცათას კაცზე მეტია და ყველა ისინი შეიარაღებულნი არიან. ეს დეპეშა მოიტანა ფოთში მოსულმა გემმა.

მიხაილოვიდან. თბილისიდან გამოვიდა საეჭვო მატარებელი. გავიგებთ ყველაფერს დანამდვილებით. მზათ იყავით.

მიხაილოვის ორგანიზაცია.

ბათომი. შმიტი ჩამოახრჩეს 14 დეკემბერს სევასტოპოლში. მატროსებმა გამართეს სამგლოვიარო პროცესია, მონაწილეობას ღებულობდა ფლოტი, რომელსაც ის წინამძღოლობდა. ჩამოახრჩო ციხის კომენდანტმა. შავი ზღვის მატროსები არ მუშაობენ იმ დღიდან, ეხლაც განაგრძობენ გაფიცვას. ნოვოროსისკიდან უნდოდათ მოეყვანათ ერთი პოლკი კაზაკების, მაგრამ მატროსებმა არ გადმოიყვანეს.

მიხაილოვიდან. თფილისი მოწყვეტილია გორიდან და მთავრობის ხელშია. ჩვენებს არ უშვებენ.

მიხაილოვიდან. დააკავეს საეჭვო მატარებელი და ორი გენერალი. მოაქვთ ორი დახურული და დაპლომბილი ვაგონი. უნდა გახსნან, მაგრამ გენერლები წინააღმდეგობას უწევენ.

ყველა მოქალაქეთა მიმართ.

ყველა მოქალაქეთათვის ცხადი უნდა იყოს, თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს ფოსტა-ტელეგრაფის მოხელეთა გაფიცვას. შარშან ამ დროს ოცნებაშიაც კი წარმოუდგენელი იყო ის, რომ მთელი რუსეთის ფოსტა-ტელეგრაფის მოხელენი ერთხმათ და ერთ დროს უარსყოფდენ მონობას, თავს თავისუფალ მოქალაქეებათ აღიარებდნენ და მეფის თვითმპრობელობას სასტიკ ბრძოლას გამოუცხადებდენ. დღეს კი ეს ფაქტია, ფაქტი დიდმნიშვნელოვანი და საყურადღებო. ეს გაფიცვა კერძო საქმე არ არის; თითეული შეგნებული მოქალაქისათვის ამ ბრძოლას არსებითი ინტერესი აქვს. ბრძოლა მეტათ მწვავეა და ჯერ კიდევ ბოლო არ უჩანს. ამიტომაც მოუწოდებთ მოქალაქეთ და ყველა დაწესებულებებს რაც შეიძლება მეტი თანაგრძნობა და ნივთიერი დახმარება აღმოუჩინონ გაფიცულთ. შემოწირულება „სოციალდემოკრატიული ფურცლის“ რედაქციაში მიიღება.

ახალი ამბები.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

❖ ყსბების [illegible]რი ეშველა. დღეს ქალაქის გამგეობამ შემდეგი განცხადება გააკრა ქუჩებში: მიუხედავათ იმისა, რომ ბ. ყასბები არა ერთხელ არიან გაფრთხილებულნი, ექიმისაგან შეუმოწმებლათ ღორის ხორცი არ გაყიდონ, ზოგიერთი მათგანი კიდევ განაგრძობენ ამ ბოროტ მოქმედებას და ამიტომ ვაფრთხილებთ მცხოვრებლებს შეუმოწმებელი ღორის ხორცი, რომელსაც ქალაქის გამგეობის ბეჭედი არ ექნება დასმული, არ იყიდონ და მით უზრუნველყონ თავიანთი თავი მოწამვლისაგან, რაიცა ხშირათ თავდება დაპრმავებით, ჭკუიდან შეშლით და აგრეთვე სიკვდილით.

ქალაქის გამგ. მონდობ. მიკროსკოპისტი სტუდენტი — ბეითალი

კ. ფარეიშვილი.

❖ კვირას 18 დეკ. სამეურნეო სკოლის დარბაზში მოხდა მიტინგი რუისპირელების, ჭომის და ჯიმასტაროს მცხოვრებლებისა.

კრებამ ერთხმათ მიიღო ორგანიზატორების რეზოლიუციები და ამ რეზოლიუციების განსახორციელებლათ აირჩია შემდეგი კომისიები.

1. კომისია, რომელსაც ევალება მხოლოთ ფულის მოგროვება იარაღის შესაძენათ.

2. კომისია, რომელმაც უნდა მოძებნოს 7 დღის განმავლობაში და დაიქირაოს სახალხო სახლი კლუბისათვის და აგრეთვე ამ კომისიამ უნდა გამოიანგარიშოს დაახლოვებით თუ რამდენი დაუჯდება ხალხს ამ სასალხო სახლის შენახვა თვეში და ამის და მიხედვით მოაგროვოს ფული.

კრებამ აგრეთვე აირჩია სამხედრო ტეხნიკური ორგანიზაცია, რომელსაც დაევალა იარაღის შეძენა და აგრეთვე წითელ რაზმის მოწყობა. ორგანიზაცია დღეიდანვე შეუდგება თავის მოვალეობის ასრულებას, რადგანაც რუისპირიდან უკვე ფული მოგროვილი ყოფილა იარაღისთვის.

❖ 18 დეკ. ნემსაძის ბაღში, სადაც ს.-რევოლიუციონერებისთვის სათავად-აზნაურო ბანკს, რომელსაც დაგირავებული აქვს ეს მამული, დაუთმია სახალხო კლუბისათვის აქაური შენობა, შესდგა კრება ბალახვანის მცხოვრებლებისა. კრებაზე აღძრეს საკითხი ქალაქის თვითმართველობის და დამხმარებელ კასის შესახებ. კრებამ გარდა რამდენიმე კაცისა საჭიროთ დაინახა ბრძოლის კასის გაძლიერება, მხოლოთ თვითმართველობის შესახებ ჯერჯერობით აღარა გადაწყვიტა, რადგან ამ საკითხზე განსაკუთრებული კომისია არის.

❖ კვირას 18 დეკ. შუადღეზე დიდი ციხიდან გაიქცა ახალგაზრდა ტუსაღი, რომელიც წელიწად-ნახევარი მჯდარა იქ და ჯერაც გამოძიება არ დაუნიშნიათ მისი საქმის შესახებ.

ამას მიყოლია მეორე ტუსაღიც, მაგრამ ყარაულს მიუსწრია გალავანთან და დაუჭერია.

*** ეს ორი ღამეა ქუჩებში ღამღამობით ცხენიანი კაზაკები დაიარებიან აფიცრის მეთაურობით. ორი-სამი შემთხვევა იყო, რომ მათ პოლიციონრებს და იქვე მიმავლებს წაართვეს რევოლვერები. მცხოვრებლები ძალიან ერიდებიან მათ შეტაკებას და თავდაჭერულათ არიან, რადგან ჯერ კიდე იმედი აქვთ, რომ დაპირებას შაუსრულებენ და იმათ მოაშორებენ ქალაქს. სწორეთ ცეცხლზე რომ ნაფთი დაასხა, ისეა ქუთათურების საქმე. ქალაქში სხვა გაჭირვებასთან ნაფთიც არ არის, ქუჩებში სრული სიბნელეა, ფარნები აღარ ინთება და ამ დროს კი მეორე ხიფათი—კაზაკების თავდასხმა, ერთი ლაზათიანათ მობრეგა და თან ფულის ან იარაღის წართმევა მოგელის. მცხოვრებლებში კიდევ შიშიანობა ჩამოვარდა და 8—9 საათს იქით ღამღამობით სიარული ჭირს...

*** ქუთაისის ფოსტის მოხელეები მედგრათ არიან თავიანთ პოზიციაზე, თუმცა ნივთიერათ მათაც გაუჭირდათ საქმე. გუშინ ისინი თავიანთ უფროსის—რიაბჩინსკის მეთაურობით მოილაპარიკეს ს. დ. ორგანიზაციას თავიანთ საქმეების შესახებ და თხოვეს მათ სტიქიური-ზნეობრივი დახმარება გაუწიონ მათ ახლანდელ გაფიცვაში. ორგანიზაციაც დაპირდა მათ ამას.

V თფილისიდან.

შირინკინმა, გრიაზნოვმა და კომპ. თავი წამოყვეს, უკანასკნელი ძალ-ღონე მოიკრიფეს და იერიშით მიდიან რევოლიუციაზე. პირველათ ყოვლისა გაფიცვის ბიუროსკენ მიაშურეს. მხოლოთ რამდენიმე მილიციონერი და მაშინისტი ბოლქვაძის ძმა ჩაიგდეს ხელში, სხვებს ვერ მიწვდენ, მეორე დღეს ყველანი განათავისუფლეს უიარაღოთ. სადგურ თფილისს ჯარი შემოარტყეს. რკინის გზის უფროსი გადააყენეს, მის ადგილას ვიღაც გენერალი დანიშნეს. დიდი სურვილი აქვთ რკინის გზაზე მოძრაობის აღდგენის, მარა ვერაფერით ვერ მოუხერხებიათ ამიერ კავკასიის რკინის გზებზე 100.000 მუშა იქნება საჭირო, რათა რიგიანი მიმოსვლა იქნეს შესაძლებელი. ამდენი გაწვრთნილი სალდათი სად არის?! ამ უხერხულ მდგომარეობიდან გამოსასვლელათ გენერალმა რკინის გზის უფროსმა განიზრახა გაფიცვის ბიუროსთან მოლაპარაკება; „ბიურომ უხელმძღვანელოს ყველაფრამდის მიმოსვლას, ოღონდ ჩვენი იყოს ფირმა. ჩვენ ერთ მატარებელსაც არ გავაგზავნი არსად ჩვენსას. თუარა რას გავს ჩვენი მდგომარეობა, თქვენ თითონ განსაჯეთ: ვიღაც ბოლქვაძე ნიშნავს მატარებლებს, აძლევს ბრძანებას, ქალაქში შემოაქვს სურსათი, გააქვს აქედან, რაც სურს, მისთვის ფოსტაც მუშაობს და ტელეგრაფიც. ჩვენ რაღა? ეს აუტანელია! ბიუროსგან ალბათ ამის შესახებ შესაფერისი პასუხი მიიღო და ამით აიხსნება აქამდის არც ბაქოსკენ და არც ბათუმისკენ მიმოსვლა ვერ გაუმართავთ. გენერალ-გუბერნატორათ დანიშნეს მალამა. ქუჩებში გაკრულია განცხადება, რომ ყოველგვარი, ყრილობა აკრძალულია. სანოვაგით მოვაჭრე დუქნები რომ გაღებული იყოს, წინაალმდეგ შემთხვევაში ძალით იქნება გაღებული, დანარჩენი მაღაზიები კი, რადგანაც გაიფიცენ, გაფიცვის მოხსნის შემდეგაც დაიკეტებიან. მუშების უბანი „ნახალოვკა“ ჯარებით არის სავსე, ბეჯითათ დაეძებენ იარაღს. ქუჩებში დღე და ღამ კაზაკების პატრულები დადიან და ცარცვენ ხალხს.

ასისთავების ცხოვრებიდან

სოციალ-დემოკრატიული მუშათა კლუბში ყოველ პარასკეობით იკრიბებიან ხოლმე ათის და ასისთავები, რომლებიც სხვა საკითხთა შორის არკვევენ დღეს „ქალაქის მამებისაგან“ ღვთის ანაბარათ მიტოვებულ ქალაქის საქმეებს.

ერთი ამისთანა კრება გასულ პარასკევსაც შესდგა და გაირჩა საქმე მოქალაქე ბართლომე მოსეშვილისა, რომელმაც ქუთაისის სადგურზე შეშის ვაგონიდან გადმოზიდვის გამო რევოლივერით მოკლა ერთი იქ მომუშავე მუშა. მოსეშვილი მორიგებია მოკლულის მშობლებს და შეპირებია 600 მან. მიცემას. კრებაზე ერთმა ორატორმა განაცხადა, რომ თუ ბ. მოსეშვილი დამნაშავე არ არის ამ საქმეში, მაშინ უნდა გავამართლოთ იგი და თუ დამნაშავეა ნუ თუ მუშა ფულებში უნდა გაიყიდოსო.

შემდეგ დააყენეს საკითხი მეთულუხეების ნიხრის თაობაზე. წაიკითხეს კომისიის მიერ მანძილის მიხედვით დადგენილი ნიხრი. აი ეს ნიხრიც: 1. რიონიდან ახალი ყაფნამდე—10 კ. 2. რიონიდან მელიების სახლამდი—15 კ. 3, ლაითაძის დუქნებამდი, მარცხნივ და მარჯვნივ შესახვევებში—20 კ. 4 „ზასტავამდი“—25 კ.; 5. მესხეთის ქუჩაზე—მაიდნამდი—15 კ., 6. გეგუთის ქუჩაზე—ტყეშელაშვილის დუქნამდი და იქით 10—15 კ. 7. გამაღმა ადგილებში 15 კ. და გორებზე 20—25 კ.

მედროგეების შესახებ გამოირკვა, რომ ვიღაცა დ. ქ. გამოჩენილა, რომელიც თავის ქეიფზე ადგენს მათ ნიხრს, რისგამოც ძლიერ შეწუხებული არიან მცხოვრებნი. კრებამ მიანდო ორ კაცს ხსენებული პირის მოყვანა კრებაზე იმის გამოსარკვევათ, თუ ვისი სახელით მოქმედობს იგი ასე განუსაზღვრელათ. საჭიროა ეს საკითხი კარგათ გამოარკვიონ ამ საქმეში ჩარეულებმა.

კრებამ დაადგინა მედიატორეთა დადგენილება არსად იქნეს განსაჩივრებული და აუცილებლათ იქნას სასრულეში მოყვანილი ათის და ასის თავების მიერ.

კრებას ქონია აგრეთვე მსჯელობა ქალაქში სანოვაგის ნიხრის შესახებ. ამის მოსაწესრიგებლათ აირჩია კომისია რომელშიაც შევიდენ შემდეგი პირნი: აბზიანიძე, ი. ხეთერელი, ნ. თუთფერიძე, ნ. მესხი და კ. ჭუბაბრია. ნავთის შესახებ კრებამ დაადგინა დაევალოს ორგანიზაციას ნავთის შოვნა და მოძებნა.

კრებაზე წამოაყენეს საკითხი საახალწლო სტოლის გაწყობის ჩვეულების გადაგდებაზე. ერთხმათ მიიღეს, რომ საახალწლოთ მოლოცვასტოლის გაწყობა მოისპოს ხალხში.

ფ. ხ-ძემ ურჩია ასის და ათისთავებს, რომ ისინი დაეხმარონ ცნობების მიწოდებით ქუთათურ „სოციალ-დემოკრატიულ ფურცელს“, რათა იგი ნამდვილი გამომხატველი იქნეს ქუთაისის ცხოვრებისა.

“ცნობის ფურცლის“ გოდების გამო.

„სოციალ-დემოკრატიულ ფურცელს“ ვაწყობდი და სხვათა შორის მომიხდა აწყობა „ცნობის ფურცლის“ გოდებისა; —მინდოდა იქვე გამეკეთებია შენიშვნა, მაგრამ ადგილის სიმცირემ ნება არ მომცა და ამისთვის ვსწერ ამ პაწია შენიშვნას.

სტირის „ცნობის ფურცელი“, მისი პარტია, მაგრამ ამ ტირილში სინანულის ნაცვლათ ის პირიქით იმუქრება კიდეც და ხმა მაღლა გაიძახის: „ვაფრთხილებთ ჩვენებურ სოციალდემოკრატიის მეთაურთ და შესაფერ პასუხსაც გავსცემთო“.—ნეტა ვიცოდე, თუ რა შუაშია აქ სოციალ-დემოკრატიის მეთაურები?! —დღეს საერთო გაფიცვაა, გაფიცვაა ყველგან, და, რასაკვირველია, სტამბებშიაც. გაფიცვას ახდენს მუშა ხალხი, ის მეთაურობს მას, და იბრძვის პირველ პოზიციაზე განთავისუფლებისათვის. —და აი სწორეთ ეს მუშა ხალხი წარმოადგენს სოციალდემოკრატიულ მუშათა პარტიას. ამ პარტიას წინეთაც ქონდა და ეხლაც აქვს თავისი ორგანო. და თუ უწინ ჩუმათ საიდუმლოთ სცემდა მას, დღეს თავისი მეღვარი ბრძოლითა და სისხლის ღვრით (და არა „ცნობის ფურცლის“ პარტიის პტყელ-პტყელ სიტყვებით) იმდენი უფლება მოიპოვა, რომ შეუძლია ცხადათ ამოუდგეს გვერდში „ცნობის ფურცელს“ თანა გაზეთებს და ანგარიში მოსთხოვოს ძველში და ახალში. სწორეთ ეს ორგანოა „სხივი“ (და სოციალდემოკრატიული ფურცელი). საიდანაც უნდა გამოსთქვას მუშათა პარტიამ თავისი გულის ნადები, თავისი რწმენა და მისწრაფება, აი ამ ორგანოდან უნდა გაიგოს მან ნამდვილი და უტყუარი ცნობები თავისი ძმების მოქმედებისა შორეულ რუსეთში და ჩვენში. და სწორეთ ეს ორგანო მიაწვდის მას დაუმახინჯებელ ცნობებს დღევანდელი მოძრაობისას.—და ყველა ამის შემდეგ რა გასაკვირია, რომ მუშათა პარტიამ არ ისურვა ჩისი ორგანოს შეჩერება და მასთან ერთათ თავისი გაჩუმება?! —სწორეთ გიჟი თუ იტყვის—თავისთავს გაეფიცეო, —თორემ ჭკვათა მყოფელი ამას ვერ წარმოიდგენს. ჩვენ მუშები და კერძოთ ასოთამწყობები, კარგათ ვიცნობთ „ცნობის ფურცელს“; ვიცით მისი სიყმაწვილე და მოხუცებულობა, —ვიცით, რაც დამცველია მუშათა კლასის და კარგი გაკვეთილიც მისცეს მას თფილისელმა ამხანაგებმა.

„სოციალდემოკრატიულ ფურცლის“ ასოთ-ამწყობი.

გაცრუებული იმედი.

(ქუთ. გუბ. მასწავლებელთა კავშირი)

ქუთაისის გუბერნიის სახალხო მასწავლებელთა გაფიცვის დღეთ დანიშნული იყო 24 მარტი; ერთი ნაწილი მასწავლებელთა ამავე დღიდან გაიფიცა, მეორემ განაგრძო მაცადინეობა ათ აპრილამდე და სამოსწავლო წლის გათავებამდე. ამგვარათ მასწავლებლები დარჩენ გაყოფილი ორ კატეგორიათ: პირველს ეკუთვნოდა ის მასწავლებელნი, რომელთაც ეძლეოდა ჯამაგირი საზოგადოებისგან და მეორეს - ხაზინიდან. საზოგადოების სკოლების მასწავლებელნი დარჩენ გაფიცვის დღიდან უჯამაგიროთ, სახაზინო სკოლების მასწავლებლები კი დღემდე არხეინათ იღებენ ჯამაგირს—მარიობისთვეში, როდესაც საზოგადო კრება მოხდა, ბევრმა ამხანაგმა დაგვაიმედა თფილ-თფილი სიტყვებით ყველა უჯამაგიროთ დარჩენილი, და მასწავლებელთა კავშირმა აღგვითქვა, რომ ის გამოურიცხავს რამდენიმე პროცენტს თვიურათ, როგორც სოფლის, აგრეთვე ქალაქის იმ მასწავლებლებს, რომლებსაც ეძლევათ ჯამაგირი მთელათ ხაზინიდან და ამგვარათ აღმოგვიჩენს შემწეობას; მაგრამ ეს თქმა სიტყვათ დარჩა, ჩვენ აღარავის გავხსენებივართ და უჯამაგიროთ დარჩენილნი, დღესაც უჯამაგიროთ და უნუგეშოთ ვზივართ. სოფელს რა აქვს დღეს, რომ ჩვენც კიდევ შევაწუხოთ, როდესაც თითონ სოფლის ხალხი გაჭირვებულ მდგომარეობაში ჩავარდნილი.

კავშირს რომ თავისი დაპირება შეესრულებია და თითეულ უჯამაგიროთ დარჩენილ მასწავლებლისთვის რვა-ათი მანეთი მაინც მიეცა თვიურათ, დიდ ნუგეშათ მივიღებდით; მაგრამ დავრჩით იმისგან მოტყუილებული, და ამან უფრო მოგვიკლა გული. „მაძღარ ხუცესს, დიაკვანიც მაძღარი ეგონაო“, ისე შეიქნა ჩვენი საქმე. გაზ. „გაფი ვის“ პირველ ნომერში მესამე გვერდზედ ვკითხულობ: „მასწ. კავშარმა“ გადასწყვიტა მომავალ 20 დეკემბრის მასწავლებლის ჯამაგირიდან რამოდენიმე % გადაიდოს გაფიცულ ფოს. ტელ. — მოხელეთათვის“. ასეთი იყო, ამხანაგებო, ჩვენი შეპირებაც.

ვსთხოვ კავშირს პასუხი მოგვცეს და გამოაცხადოს, როდის შემოვიდეთ ქუთაისში აღთქმული დახმარების მისაღებად!?.

მშიერი მასწავლებელი
ლადო მზვანელი.

ოქტომბრის ანგარიში.

			მ.	კ.
		შემოსავალი:		
I.	1.		7	
	2.		11	
	3.		5	30
	4.		4	20
	7.		3	40
	8.		2	50
	10.		3	30
	11.		2	25
	42.		4	
	51.		3	80
	53.		3	35
	101.		4	
	107.		5	15
	108.		3	90
	122.		4	50
	136.		2	20
	155.		3	20
	156.		1	90
	40.		5	
		წინა თვის იმავე რაიონიდან:		
	53.		3	35
	136.		2	
	107.		5	15
		სულ	89	95
II.	31.		8	10
	32.		8	52
	33.		2	05
	34.		2	20
	80.		2	70
	82.		7	
	83.		5	50
		სულ	35	80
IV.	35.		7	50
	36.		4	
	38.		4	90
	102.		3	65
		სულ	20	05
V.	ხარაზები		12	
	საპოჟნ.		4	
		სულ	16	
VII.	91.		6	40
	92.		3	
	94.		4	50
	97.		1	20
	100.		1	40
	115.		3	
	117.		1	90
	118.		2	20
	151.		2	20
	292.		1	50
	309.		2	
	646.		2	50
	685.		2	70
	688.		3	
		სულ	37	50
VIII.			15	
		სულ რაიონებიდან	214	30
		შემოწირულებანი:		
		ქილა	10	
		პალტო	2	
		მეფურნე სომეხი	3	
		Малярскій	5	
		Безусовъ	5	
		Отъ 3 врачей	8	
		არტემა	1	50
		შუხა		50
		Серце	10	
		ჩიორა	2	
		3—ო	1	
		სტოლიარ. ფურ.	7	
		ქოხიდან	82	
		ოსო	1	
		კოსტას. (3 ტრ.)	75	
		საათიდან	1	
		ოიამასაგან	1	50
		იაკობაშვილი	50	
		ფიჩხაძე	10	
		ზაზიაშვილი	20	
		რიჟინაშვილი	25	
		ციციაშვილი	50	
		ჩიკვაშვილი	50	
		ელიგულაშვილი	50	
		გოკიელოვი	100	
		ხიჩინოვი	50	
		ფიჩხაძე	20	
		ციციშვილი	50	
		ფეიქაროვი	100	
		კოკოჩევი	15	
		ქამაროვი	50	
		ნატარია	23	30
		სულ	878	80
		რაიონებიდან:		
		რაჭა	30	
		ქვედა-მაღლაკი	40	40
		ხონიდან	50	
		ოდილოურიდან	8	
		სამტრედიიდან	100	
		ჭიათურიდან	150	50
		კვესტირი:		
	1031.		1	75
	1025.		6	55
	1030.			60
	1027.		1	50
	1028.		2	
	1023.		2	
	1032.		1	25
	1026.		3	20
	1033.		2	
	1024.		4	
		სულ	24	06
		შუა ქვიტარი:		
	89.			
	90.			80
	91.			90
	92.			80
	93.			90
	94.			90
	95.		1	40
	82.		1	20
	87.		1	
	86.		1	
	85.			70
	88.		1	
	81.		1	
		სულ	12	60
		ზედა-ქვიტარი:		
	707.		1	20
	709.		1	10
	708.		1	50
	706.			80
	705.			80
		სულ	5	40
		ზედა მაღლაკი:		
	952.		2	20
	791.		2	
	930.		2	
	934.		2	
	932.		1	80
	933.		1	60
	936.		1	
	931.		1	20
	720.		1	80
	938.		1	80
	712.		2	
	713.		1	60
	719.		1	60
	7 1.		1	80
	718.		1	60
	715.		2	
	714.		1	
	№			80
		სულ	30	60
		ოქტ. მთელი ჯამი	1155	95
		გასავალი	მ.	კ.
		პროპაგანდისტ. ნახარჯი	254	65
		პროპაგან. და სხვა ამხანაგების ხარჯები	63	75
		გურიის კონფერენციაზე სამგზავროთ	10	
		ბიუროს ოთახი	9	
		მუხიანში სახლის ქირა	6	
		წვრილი ხარჯები	4	30
		ტეხნიკა	137	80
		ციხეში ამხანაგებს	14	
		სალდათს გურიაში სამგზ.	3	
		გურულ ამხანაგ. სესხ.	30	
		დახმარება მოკლ. ოჯახს	5	
		სალდათ. დახმარ.		75
		სალდათ.		50
		რაიონზე დანახარჯი	14	50
		გვირგ. ჭიათურელ.	4	
		სულ დახარჯა ოქტომბერში	556	25
		წინა თვის დეფიციტი	228	12
		კასაში დარჩა	371	58

ხონის რაიონი.

დრო გამოშვებით, როგორც გავიგეთ, კერძოთ ხონელ ქალაქელთა ხონის რაიონში იმართება საღამოები სოც.-დემოკრატიული ორგანიზაციის სახელით. ბოროტი პირები სარგებლობენ ზემოაღნიშნული სახელით ბ ბ უიმისოთაც გაღატაკებულ ხალხს აძრობენ ჯიბიდან სიმწრით შენაძენ ორიოდე გროშს. ვაცხადებთ საჯაროთ, რომ ხონის სოციალ-დემოკრატიული ორგანიზაცია წარამარა არ მართავს საღამოებს თავის რაიონში და, თუმცა საჭიროება მოითხოვს, „საღამოის“ გამართვას წინასწარ ორგანიზაცია აუწყებს ხალხს საღამოის გამართვას და მასთან ერთათ ხალხში ასაღებს დანოჭრულ ბილეთებს ორგანიზაციის ბეჭედ დაკრულთ. ამასთანავე ვაცხადებთ, ვინც ამის შემდეგ ორგანიზაციის სახელით ფარულათ გამართავს საღამოს, ჩვენ იძულებული ვიქნებით, ის ვაჟბატონები გამოვაცხადოთ მატყუარებათ და გადავცეთ ხალხს თავიანთი მსჯავრის დასადებათ.

ხონის ს.-დ. ორგანიზაც. ბიურო.

ხონის რაიონი თითქმის სრულიად განიწმინდა ბიუროკრატიის ნაფლეთებისგან! დაბანაკებული ჯარი შეგგნებული და გათვიცნობიერებული უკვე გაიყვანეს ხონიდან. პოლიცია აღარ არის, ის ქუჩებში ვეღარ გამოდის, თფილ ოთახში ლოგინზე მოკალთულა და დრო გამოშვებით „რაპორტებს“ და დონესენიებს წერს, მაგრამ რა ქნას! ვეღარ უგზავნის უფრო სებს: ფოჩტა აღარ მიდის, ჩინოვნიკები გაფიცული არიან და აღფრთოვანებით ელოდებიან დურნოვო-სევასტიანოვის სამინისტრო თანამდებობიდან გაძევებას! სუდში აღარავინ მიდის; ძველი „დელოები“ აუარებელი ყრია აქ, მაგრამ ახალი „დელო“ არ ემატება. სტრაჟნიკებს თოფები აღარა აქვს, ის წითელ რაზმელებმა უკვე წაიღეს და ეს ლომ-გულნი ამხანაგები თვითმპყრობელობის სრული ამოსაგდებათ ემზადებიან! აღარ არის ძველი. ჩვენ ხონის რაიონში უკვე შეუდექით რევოლიციონურ თვითმართველობის მოწყობის საქმეების მოწესრიგებას! სა ამრჩევლების უკვე შედგენილი გვაქვს; მმართველობის კანდიდატები სახეში გვყავს და დარწმუნებული ვართ, მალე რევოლიუციონური თვითმართველობაც გვექნება! ხონის ერთი მუჭა ესერებსაც მონაწილეობა ეგნდათ, მიღონ რევოლიუციონურ თვითმართველობის არჩევნებში, მაგრამ ერთი დიდებული „ესერის“ რეფერატით გაბრუებულნი ზოგი სრულიად არ ეწერება ამრჩეველთა სიაში და ლამობს თვითმართველობა თვითონ შეადგინონ თავისთვის. დიდებული თვითმართველობა იქნება. „ესერების“ გამგეობა 30-ი კაცია, ამათში სრული წლოვანი 19-ი კაცი იქნება; 19-ი კაცი აირჩევს 3-მს რევოლიუციონურ თვითმართველობაში, მაგრამ ეს-კი არ ვიცი ეს 3-ი კაცი ვის მმართველობას იკისრებს. კმარა დღეს, მკითხველო, ხონის რაიონზედ შენთან ბაასი. — ხვალ ან ზეგ კიდევ ვიბაასოთ.

ჯენტი.

რედაქტორ - გამომცემელი
გ. ლორთქიფანიძე.

ქუთაისი. ლიქტრონით სწრაფ მბეჭდავი ი. ბილაძის და ი. სულაძისა, პუშკინის ქუჩა, მანკის შენობაში.